

Aan	Raden van bestuur ACODEV en ngo-federatie
Van	Secretariaten ngo-federatie en ACODEV
Datum	17 maart 2022
Onderwerp	Evaluatie beoordeling programma's 2022-2026 en toekenning budget
Doc.nr.	023

1. Doel van de nota

Deze nota heeft in eerste instantie tot doel een evaluatie voor te stellen van het proces van (i) de voorbereiding en indiening, (ii) de beoordeling en (iii) de budgettaire verdeling van de programma's 2022-2026. Deze evaluatie is voorbereid door de secretariaten van ngo-federatie en ACODEV, o.a. op basis van de vragen en opmerkingen van de leden doorheen dit proces en in de verschillende platformen, raden van bestuur en algemene vergaderingen.

In tweede instantie bevat deze nota een analyse van de finale beoordeling en de toekenning van de budgetten op basis van de gegevens die we verzamelden bij de leden en de transversale analyse die we ook ter beschikking stelden aan al onze leden.

Aan de raden van bestuur wordt gevraagd:

1. Deze evaluatie en meer bepaald de conclusies en geleerde lessen / aanbevelingen wat het proces betreft eventueel aan te vullen en te valideren;
2. De analyse te bespreken en aandachtspunten te formuleren die de federaties meenemen in het overleg met de overheid en de sector.

2. Proces van de indiening, beoordeling en budgettaire toekenning van de programma's 2022-2026

2.1. Indieningsproces

Voor de ontwikkeling van de **programmaformat voor 2022-2026** werd een ad hoc subcomité binnen het NGSOC opgericht om de vorm en de inhoud van de format te bespreken tussen de federaties en DGD. Om hen daarin te ondersteunen en beroep te kunnen doen op lidorganisaties, richtten de federaties een M&E-taskforce op. De definitieve programmaschets is eind november 2020 via de federaties aan de hele sector meegedeeld, d.w.z. meer dan acht maanden vóór de uiterste datum voor de invoering van de programma's (1 augustus 2021).

Bij de opstelling van de **budgettabellen** daarentegen waren de federaties niet betrokken. De besprekingen bleven intern bij DGD (tussen DGEO, D.4 en de Inspectie van Financiën). De definitieve versie van de budgettabellen werd pas in juni 2021 meegedeeld, véél later dus dan de programmaformat. Hoewel een voorlopige versie (gevalideerd door de Inspectie van Financiën) in april 2021 werd verspreid, bemoeilijkte deze vertraging de voorbereiding van de programma's en de financiële planning met partnerorganisaties (en hun capaciteitsversterking op dit vlak).

Ook wat de ontwikkeling van het **portaal** betreft, werden de federaties niet betrokken maar wel via het IATI-subcomité van het NGSOC op de hoogte gehouden. De ontwikkeling van dit portaal bleek een vrij moeizaam proces en het was lange tijd onzeker of het überhaupt haalbaar was. De ontwikkeling van het portaal werd uiteindelijk pas afgerond in juni 2021, slechts twee maanden voor de deadline om de programma's in te dienen. Bovendien bleken er bij de invoering van de programma's aanzienlijke verschillen te bestaan tussen het portaal en de format zoals die in november 2020 verspreid werd, o.a.:

- voor de formulering en beschrijving van sommige onderdelen waren in het portaal minder tekens beschikbaar dan in de format vermeld stond;
- onduidelijke structuur voor het logisch kader;
- niet gebruikersvriendelijk voor gemeenschappelijke programma's, hetgeen indruist tegen de wil en het discours van DGD om gemeenschappelijke programma's te stimuleren;
- het importeren van informatie uit IATI is problematisch gebleken en heeft de organisaties een extra last bezorgd (handmatige codering).

Algemene conclusies en geleerde lessen indieningsproces

Bij het overleg tussen DGD en de federaties over de programmaformat werd de realiteit van de partnerorganisaties onvoldoende mee in rekening genomen. Hier hadden de federaties en hun leden zeker meer aandacht aan moeten besteden.

Daardoor werd de format door een groot aantal organisaties als ontoegankelijk voor de partners beschouwd hetgeen het werk op het terrein bemoeilijkt heeft. Enerzijds was het voor partnerorganisaties moeilijk zich de format eigen te maken, anderzijds vergde het van organisaties veel werk om de format te "vulgariseren", waardoor het redactiewerk vaak vanuit het hoofdkantoor in België moest worden aangestuurd.

De format voor de programma's bracht ook een grote administratieve last voor de organisaties mee.

Dit bracht enorme uitdagingen met zich mee op het vlak van inzet van personeel.

Bovendien vonden veel organisaties dat de programmaformat niet toeliet op een heldere manier hun narratief voor te stellen en meerwaarde in de verf te zetten.

Het beperkt aantal karakters verhindert de ontwikkeling van een coherent narratief om het programma op concrete wijze te beschrijven. Bovendien is de structuur van de programmaformat niet voldoende geënt op de praktijk van organisaties (afgezien van de veranderingstheorie en het logisch kader).

De moeilijkheden die de organisaties bij de invoering van het programma in het portaal hebben ondervonden, hebben geleid tot een aanzienlijke werklast voor de organisaties en tot onzekerheid over de functionaliteit en de stabiliteit van het programma.

Aangezien dit een nieuw instrument was en een volledig nieuwe manier om programma's in te voeren, leidde het inderdaad tot veel vragen en extra werkbelasting voor de actoren, de federaties en de DGD. Het onvermogen van de organisaties om hun programma's vóór de uiterste datum in te dienen, verhoogde de druk op hun teams. De onmogelijkheid om een PDF-versie te genereren van het gehele programma leidde ook tot onzekerheid over wat en hoe beoordelaars het programma te zien zouden krijgen.

2.2. Beoordelingsproces

Uiteraard is het beoordelingsproces volledig in handen van DGD en de beleidscel van de Minister (met uitzondering van de programma's binnen de gegroepeerde aanvraag waarvoor een voorlopig advies werd geformuleerd door externe experts ingehuurd door de federaties). De federaties zijn dan ook niet betrokken geweest of geraadpleegd bij de opstelling van de beoordelingsfiche.

De **beoordelingsfiche voor de programma's** werd zeer laat ter beschikking gesteld (slechts enkele dagen voor de deadline voor de indiening van de programma's). Bovendien bleek nieuw uit de fiche het belang dat zou worden gehecht aan het criterium partnerschap, vooral voor het de outcomes in België, en de halvering van het criterium "synergie en complementariteit" ten opzichte van de beoordelingsmethodiek voor de programma's 2017-2021. Deze nieuwe elementen vlak voor de indiening van de programma's hadden een vrij grote impact op organisaties die in België actief zijn en die veelal op basis van samenwerkingsverbanden en niet van partnerschappen werken. Maar zelfs als de gemiddelde scores

voor outcomes in België lager zijn dan de gemiddelde scores voor outcomes in andere landen, kan dit verschil niet uitsluitend worden toegeschreven aan deze (nu “lokale”) definitie van partnerschap. Organisaties die outcomes in België uitwerken, vermelden vaak dat de programmaformat en de beoordelingsfiche meer gericht zijn op outcomes in andere landen dan België. In tegenstelling tot de beoordeling van de programma's 2017-2021, zijn de per criterium toegekende punten nu gelijk gesteld voor een outcome in België als voor een outcome in een partnerland. Een meer gedetailleerde analyse is nodig om na te gaan of de beoordeling van outcomes in België in vergelijking met de andere outcomes al dan niet gelinkt kan worden aan deze homogenisering.

Net als in 2017 en met uitzondering van de door de federaties beheerde gegroepeerde aanvraag, vonden de **uitwisselingen tussen de organisaties en de beoordelaars** uitsluitend schriftelijk plaats. Hoewel de federaties lange tijd en meermaals gepleit hebben voor het organiseren van institutionele dialogen in 2021 (gericht op de nieuwe programma's), besliste DGD om de institutionele dialogen in 2021 niet te organiseren omwille van tijdsdruk. De uitwisselingen vonden dus plaats via het vraag- en antwoordsysteem van het portaal en via email.

Bovendien werd de door DGD zelf vastgelegde deadline voor schriftelijke uitwisseling (29 oktober 2021) niet steeds gerespecteerd door de DGD-beoordelaars, die ook na deze deadline vragen bleven stellen aan organisaties. Sommige organisaties ontvingen zelfs vragen tot 19 november, hetgeen uiteraard de nodige interne coördinatiedruk (overleg met partners of bijv. in het kader van een gemeenschappelijk programma) met zich mee bracht.

Algemene conclusies en geleerde lessen beoordelingsproces

De organisaties moesten hun vijfjarenprogramma's en begrotingen opstellen zonder te weten (i) hoe zij zouden worden beoordeeld (gewicht van de criteria bij de beoordeling) en (ii) hoe groot de totale enveloppe voor de CMO-programma's zou zijn en (iii) hoe het beschikbare budget zou worden toegewezen (zie punt 2.3. hieronder).

De voorlopige en finale scores van de programma's 2022-2026 lag hoger dan die van de programma's 2017-2021.

Het aantal niet-geslaagde outcomes ligt op 3/360 (1%) terwijl het aantal niet-geslaagde outcomes bij de programmabeoordeling 2017-2021 op 26/320 (4%) lag.

Significante verschillen in de gemiddelde beoordeling (bijv. tussen landen binnen een zelfde programma), doen vragen rijzen over de harmonisatie, ook al heeft DGD hier intern specifiek werk van gemaakt en hebben wijzigingen in de scores naar aanleiding van het voorlopige advies soms bijgedragen tot remediëring.

Outcomes gelinkt aan drie GSK's kennen significant lagere scores (Rwanda, Mozambique, Ethiopië). Incoherenties bestonden op het vlak van andere scoring van outcomes, aanpak of strategische indicatoren binnen eenzelfde programma.

2.3. Proces van de toekenning van het budget

Tussen juni en november vonden een aantal overlegmomenten plaats tussen de federaties (ACODEV en ngo-federatie) en de beleidscel van Minister Kitir over de beschikbare budgettaire enveloppe voor de programma's 2022-2026 van CMO. Om de rol van CMO in de Belgische ontwikkelingssamenwerking weer centraal te stellen en versterkt door het discours van Minister Kitir ten voordele van CMO, pleitten de federaties voor een verhoging van de enveloppe voor medefinanciering van CMO. Parallel werd door de koepels 11.11.11 en CNCD-11.11.11 ook gepleit voor de realisatie van een groeipad naar 0,7% van het BNI voor ontwikkelingssamenwerking. Beide pleidooien werden complementair aan elkaar en in afstemming tussen koepels en federaties gevoerd.

Minister Kitir beloofde een stijging van het budget van 5 à 6% voor de programma's van CMO en IA die ze uiteindelijk ook kon hard maken in de begroting van de Federale Overheid die in oktober - november 2021 aangenomen werd. Meer zelfs, de CMO kregen een grotere stijging dan de IA. Er werd echter wel van in het begin aangekondigd dat groei niet-lineair voor alle organisaties toegekend zou worden maar op basis van de kwalitatieve beoordeling van de programma's.

De exacte beschikbare budgettaire enveloppe was echter niet gekend op het moment van de indiening. Dit leidde, niet onverwacht, tot heel grote verschillen bij de indieningsintenties van de leden, wat het, net als 5 jaar geleden, onmogelijk maakte een unaniem gesteunde sectorale groeistrategie uit te werken. Bovendien moedigde een ongekende enveloppe indienende organisaties aan om soms onrealistische sommen aan te vragen. Dit werd ook bevestigd: er werden voor het geheel van CMO en IA **meer dan een kwart meer middelen (+26%) aangevraagd** in vergelijking met de enveloppe 2017-2021.

De aangevraagde groei liep sterk uiteen, variërend van 2-3% tot 300%. Dit kan worden verklaard door zowel de strategie om zich te beschermen tegen de beoordeling van de DGD als door de algemene boodschap van DGD en de beleidscel van Minister Kitir dat groei mogelijk is wanneer deze wordt gerechtvaardigd door nieuwe initiatieven en kwalitatief beoordeeld wordt. Voor 2022-2026 hadden sommige organisaties dan ook een sterke groei gepland (en daarvoor voldoende eigen inbreng opgebouwd) om nieuwe initiatieven of een evenwichtiger gemeenschappelijk programma te ontwikkelen. De motivatie is dus zeer verschillend binnen de sector. Opmerkelijk is dat de IA's een andere strategie hebben gevolgd door bewust hun gezamenlijke groei tot 10,5% te beperken. Vooral de grootste IA beperkten hun vraag naar groei om een grotere groei van andere IA mogelijk te maken.

De methodologie die gehanteerd zou worden voor de toekenning van het budget werd pas erg laat gecommuniceerd aan de organisaties (februari 2022), ondanks herhaaldelijke vraag van de federaties. De methodologie was ook reeds door de minister gevalideerd en de federaties konden dus geen aanpassingen of tegenvoorstellen meer aanbrengen. Bovendien kwam uit deze methodologie naar voor dat **het volume van het programma 2017-2021 meer doorwoog in de toekenning van het budget** en meer bepaald de gevraagde groei dan de kwaliteit van het programma 2022-2026. Dit element in de methodologie viel echter niet als dusdanig af te leiden uit de beoordelingsmethodologie en criteria voor de toewijzing van medefinanciering zoals die op 20 juli 2021 door de administratie gecommuniceerd werden¹.

Wat de **vijf nieuw erkende organisaties** betreft, werd in het proces van de toekenning van het budget beslist dat hen elk maximaal €5 miljoen toegekend zou worden. Dit was echter niet op voorhand aan hen gecommuniceerd. In totaal vroegen zij een bedrag ten belope van €31 miljoen aan en ontvingen medefinanciering ten belope van €17 miljoen (i.e. 2,4% van de CMO-enveloppe of 1,4% van de totale enveloppe).

Algemene conclusies en geleerde lessen

De overvraag (ten belopen van €184 miljoen voor CMO) aan medefinanciering heeft de Minister toegelaten om keuzes te maken. De CMO-sector was niet in staat zich te positioneren over een gezamenlijke en individuele strategie voor aan te vragen budgetgroei en een methode om deze te verdelen.

Hoewel we er steeds voor gepleit hebben dat de CMO-sector groter mag worden, in lijn met het discours van de Minister, heeft de sterk uiteenlopende groei-aanvraag ons als sector verzwakt. Bovendien was het op voorhand niet duidelijk dat een grotere groei-aanvraag afgestraft zou worden en dat het volume van het programma 2017-2021 meer lijkt door te wegen dan de focus op de kwaliteit van het programma 2022-2026.

¹ <https://www.ngo-federatie.be/nl/je-ngo-beheren-een-programma-indienen/dgd-programma-22-26#beoordeling-programma-2022-2026>

Daarnaast is er bezorgdheid over de actuele inflatie. Die zorgte ervoor dat zelfs met de stijging die vele organisaties hebben toegekend gekregen t.o.v. 2017-2021, er niet meer gerealiseerd zal kunnen worden.

2.4. Proces aanpassing van de programma's en budget

Zonder enig echt overleg met de federaties, deelde DGD samen met de communicatie over het toegekende budget, de modaliteiten voor de aanpassing van de programma's mee. De regel om actoren ertoe aan te zetten hun programma's aan te passen ten voordele van de best beoordeelde resultaten werd echter beschouwd als een inbreuk op de keuzes en de autonomie van CMO. Op uitdrukkelijke vraag van de federaties heeft DGD dan ook meer flexibiliteit op dit vlak toegestaan.

De procedure voor de aanpassing van de programma's in het portaal blijft ingewikkeld en tot vragen leiden.

Het resultaat van het beoordelingsproces en de toekenning van het budget betekent voor vele organisaties een nieuwe oefening om het programma aan te passen: terugtrekken uit (nieuwe) landen, outcomes, resultaten of indicatoren aanpassen, herbekijken van synergiën en complementariteit, HR, enz.

3. Transversale sectoranalyse

3.1. Algemene analyse budget programma's 2022-2026

<i>in miljoen €</i>	Budget 17-21	Aangevraagd 22-26	Gekregen 22-26	Gevraagde stijging	Gekregen stijging
Bestaande CMO's	657	872	702	32,8%	6,9%
Nieuwe CMO's	0	31	17		
CMO's	657	903	719	37,5%	9,6%
IA's	487	539	509	10,5%	4,3%
Totaal	1.144	1.442	1.228	26,0%	7,3%

- Vergelijking CMO t.o.v. aangevraagd budget 2022-2026:
  - 2 organisaties krijgen wat ze aangevraagd hadden,
  - 75 organisaties krijgen minder dan aangevraagd
- Vergelijking CMO t.o.v. toegekend budget 2017-2021:
  - 1 organisatie krijgt geen financiering
  - 5 nieuwe organisaties (krijgen max. €5 miljoen)
  - 12 organisaties krijgen minder
  - 33 organisaties stijgen tussen 0% en 10%
  - 22 organisaties stijgen tussen 10% en 20%
  - 4 organisaties stijgen tussen 20% en 25%

Binnen het gegroeide budget heeft de overgrote meerderheid van de organisaties (78%) een variatie tussen -5% en +15%. Slechts 7 organisaties hebben een daling van meer dan 5% en slechts 10 organisaties hebben een groei van meer dan 15%. Aangezien de budgetvraag bijna nooit de beperkende factor was bij de toekenning van de subsidie, betekent dit dat in de gehanteerde methodologie is gekozen voor stabiliteit ten opzichte van het verleden in plaats van voor het maximaal honoreren van kwaliteit.

Deze methodologische keuze heeft dus in het algemeen geleid tot een status quo voor het grootste deel van de sector en tot een beperking van de groei via een maximale drempel (32,87%). Die drempel is berekend op basis van de gemiddelde groei van de aanvragen van de sector. Deze drempel en de andere elementen in de methodologie voor de toekenning van het budget hebben, hoewel voor alle organisaties gelijk toegepast, echter geleid tot een gevoel van ongelijkheid. In absolute bedragen leidt de relatieve groei die op de bedragen wordt toegepast, in realiteit tot een zeer beperkte toename voor kleinere organisaties en tot een grotere groei voor grotere organisaties. Dit betekent, opnieuw in absolute bedragen, dat programma's met een minder goede score maar met een hoog volume medefinanciering soms hogere bedragen hebben ontvangen dan programma's van betere kwaliteit maar met een lager volume.

Dit gevoel van ongelijke behandeling was voor dertien lidorganisaties van de federaties de aanleiding om een brief te richten aan Minister Kitir. De beleidscel van de Minister weerlegt echter deze zgn. "ongelijke behandeling" omdat zij van mening zijn dat de methode (beperking van de groei via het begrotingskader) een gelijke behandeling van alle organisaties garandeert én mobiliteit binnen de sector zou toelaten in het kader van een gesloten enveloppe. Deze 13 organisaties zouden graag zien dat de federaties een duidelijk standpunt innemen om de besprekingen voort te zetten, met name in afwachting van eventuele extra bedragen die worden vrijgemaakt in het kader van een groeitraject in de richting van 0,7% BNI (zie conclusie).

3.2. Nieuw erkende CMO

Bovenop het plafond van €5 miljoen werd de toewijzing van de budgetten aan nieuw erkende CMO bepaald door een vergelijking met reeds erkende CMO met een vergelijkbaar complexiteitsniveau. Het gebrek aan transparantie en voorafgaande communicatie over dit plafond en de complexiteitsparameter leidt bij deze nieuw erkende CMO tot een significant verschil tussen de aangevraagde en de toegekende subsidies en dus ook tot ingrijpende aanpassingen aan de programma's.

Nieuwe programma's vs 'oude'	Gemiddelde van Score_Q_fin	Gemiddelde van Score_S_fin	Gemiddelde van Score_TOTAL_fin
NEW	73,13	4,06	77,19
OLD	79,17	8,85	88,02
Sectorgemiddelde	78,90	8,64	87,54

Voor zowel de kwaliteits- als de strategische scores is er een verschil tussen de beoordeling van programma's van nieuw erkende organisaties en die van organisaties die reeds erkend waren voor de programmacyclus 2017-2021. Dit verschil is echter niet verwonderlijk omdat die laatsten konden voortbouwen op de ervaring van de afgelopen programmacyclus, hetgeen zich ook weerspiegelt in de hogere scores voor de programma's 2022-2026 van die actoren (zie punt 2.2.).

		Gevraagde subsidie	Toegekende subsidie	Subsidiepercentage
1.	APOPO	13.726.244,04	5.000.000,00	36,43 %
2.	COTA	969.496,68	/	0 %
3.	FDH	914.836,32	714.639,59	78,12 %
4.	IPIS	7.267.023,00	5.185.526,66	71,36 %
5.	SFCG	5.788.566,75	4.657.932,22	80,47 %
6.	WAPA	2.425.827,09	1.559.191,98	64,27 %

	TOTAL	31.091.993,88	17.117.290,45	
--	--------------	----------------------	----------------------	--

Het bedrag toegekend aan nieuw erkende organisaties bedraagt ca. 17 miljoen, hetgeen 2,38% van de totale enveloppen voor CMO vertegenwoordigt. Als we dit echter puur bekijken vanuit het oogpunt van de groei van de totale CMO-enveloppe tussen 2017-2021 en 2022-2026, namelijk ca. 62 miljoen (+9,6%), betekent dit dat deze nieuw erkende organisaties 28,7% van deze enveloppe toegewezen hebben gekregen. Hierdoor wordt het groeipotentieel van de andere spelers de facto beperkt. Dit ondanks het feit dat de kwaliteitsscores over het algemeen lager zijn, hetgeen eens te meer lijkt aan te tonen dat in de methodologie het begrotingskader doorslaggevend blijkt te zijn dan de kwalitatieve beoordeling van de programma's.

3.3. Gemeenschappelijke programma's

Individueel - gemeenschappelijk	Gemiddelde van Score_Q_fin	Gemiddelde van Score_S_fin	Gemiddelde van Score_TOTAL_fin
Individueel	78,25	7,21	85,46
Gemeenschappelijk	80,04	11,15	91,18
Sectorgemiddelde	78,90	8,64	87,54

De gemeenschappelijke programma's, zowel die van 2017-2021 als die van 2022-2026, brengen, over het algemeen, organisaties van uiteenlopende omvang samen (in termen van budgetten, maar ook in termen van personeel).

De methodologie van het begrotingskader, toegepast per organisatie (en niet per programma), heeft dan ook zeer uiteenlopende effecten op organisaties binnen eenzelfde gemeenschappelijk programma, aangezien kleinere organisaties minder profiteren van de groei van de totale CMO-enveloppe (cf. supra).

Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor gemeenschappelijke resultaten, waarvoor de ene organisatie potentieel meer groei toegekend heeft gekregen dan de andere ondanks één score. Dit brengt uiteraard binnen de gemeenschappelijke programma's uitdagingen met zich mee voor het bereiken van gemeenschappelijke resultaten en de coördinatie daarvan, maar evenzeer voor het management van het gemeenschappelijk programma in het algemeen.

3.4. Soort GSK

Soort GSK	Gemiddelde van Score_Q_fin	Gemiddelde van Score_S_fin	Gemiddelde van Score_TOTAL_fin
België	74,70	7,87	82,57
Buiten GSK	80,08	7,50	87,58
Geografisch GSK	79,06	8,32	87,38
Thematisch GSK	81,25	11,18	92,44
Sectorgemiddelde	78,90	8,64	87,54

De criteria voor de beoordeling van de strategische scores lijken de programma's gelinkt aan thematische GSK's en meer bepaald het thematisch GSK Waardig Werk bevoordeeld te hebben. De outcomes gelinkt aan het GSK België daarentegen, behalen op het eerste zicht lagere scores. Outcomes gelinkt aan het GSK België zijn echter niet het laagst gescoord (bijv. Rwanda). Een diepgaandere analyse van de beoordeling van specifieke outcomes (bijv. in België, rond ontkokering, dekolonisering, ...) is nodig om meer inzicht in te krijgen in de verschillende scores en de achterliggende motivatie.

Algemene conclusies en geleerde lessen toekenning budget

De federaties hebben steeds gepleit voor de naleving van twee principes bij de toewijzing van middelen: (i) kwaliteit als kern van de budgettoewijzing en (ii) mogelijkheid tot groei wanneer de kwaliteit dat verantwoordt. Minister Kitir heeft deze principes gedeeltelijk maar niet geheel mee in rekening genomen en de facto méér voor status quo geopteerd dan bij de medefinanciering van de programma's 2017-2021 het geval was.

De gehanteerde methodologie gebaseerd op een begrotingskader per actor beperkt immers significante evoluties binnen de CMO-sector. De toepassing van een begrotingskader op basis van het volume van subsidievolumen 2017-2021 heeft vooral de mogelijkheid voor kleine organisaties van hoge kwaliteit sterk beperkt om bedragen te bereiken in de grootorde van dewelke aan bepaalde nieuwkomers zijn toegekend (met %-subsidies die even hoog zijn als die welke aan deze kleine organisaties zijn toegekend, hetgeen door sommige van deze organisaties sterk in twijfel wordt getrokken).

In die zin kan worden gesteld dat kwaliteit niet centraal heeft gestaan in de methodologie: de medefinancieringshistoriek heeft groei en nieuwe initiatieven van organisaties beperkt, ondanks hoge kwaliteitsscores.

4. Conclusies en reflectiepistes

In het algemeen kan worden vastgesteld dat er in alle fasen van het proces overleg is geweest met zowel DGD als de beleidscel van de Minister. De belangrijkste spanningspunten zijn echter nooit het voorwerp geweest van voorafgaand overleg (portaal, begrotingstabellen, beoordelingscriteria, methode toekenning budget). Ook al is het aan de overheid om de criteria en de methodologie voor toekenning van medefinanciering vast te leggen en speelden timing en werkdruk ongetwijfeld parten, had een voorafgaandelijke bespreking of voorstelling ervan aan de federaties op voorhand een aantal knelpunten kunnen blootleggen.

Anderzijds moet ook worden erkend dat de CMO-sector in het algemeen en zeker wat de aanvraag van groei betreft, niet bereid en/of in staat is geweest een gemeenschappelijk standpunt in te nemen, zowel om de individuele groeivraag te beperken als om een methode voor een verdeling van de middelen voor te stellen die collectief en individueel aanvaardbaar zou zijn. Dit heeft de minister en haar administratie de facto de handen vrijgelaten om een eigen methodologie te ontwikkelen en zich daarbij te laten beïnvloeden door bepaalde belangrijke spelers in de sector. Wél werd rekening met een aantal principes die de federaties naar voor schoven en kon de sector een zekere stabiliteit behouden zonder willekeurige bezuinigingen, anders dan in 2017-2021. Bovendien heeft het pleidooi van de federaties het ook mogelijk gemaakt een verhoging van de totale enveloppe voor de niet-gouvernementele samenwerking én een verhoging van de CMO-enveloppe ten opzichte van de IA te verkrijgen.

Belangrijk is om nu ook reeds naar de toekomst te kijken en een aantal reflecties te voeren. O.a. in het licht van een mogelijk groeipad in de richting van de in het regeerakkoord beloofde 0,7% BNI. Indien hierin stappen ondernomen zouden worden, kunnen extra bedragen ter beschikking worden gesteld voor CMO. De vraag is dus of de sector deze keer met een voorstel voor de toewijzing van extra middelen wil komen en de geconstateerde vertekeningen (zoals hierboven geschetst) wil corrigeren (als die vertekening inderdaad zou worden erkend door de raden van bestuur). Als dit het geval is, kan dit o.a. betekenen dat de sector ervoor kiest om eerst de organisaties te compenseren die door de gehanteerde methodologie benadeeld werden.

De sector moet zich ook positioneren ten aanzien van zijn openheid voor nieuwe actoren en het aandeel dat zij kunnen opeisen, gezien de aanzienlijke groei van het totale budget dat nu aan de vijf nieuw erkende organisaties is toegekend. Dit is duidelijk een factor die het groeipotentieel van reeds erkende organisaties in 2017-2021 heeft beperkt.

Om deze (en andere) reflecties voor te bereiden, stellen de secretariaten aan de raden van bestuur voor om:

- Een (externe) statistische analyse uit te voeren om mogelijke vertekeningen in de methode te kunnen objectiveren;
- Een grondige (externe) analyse uit te voeren van de beoordeling en toekenning van budgetten voor de outcomes in België / wereldburgerschapsonderwijs;
- In dialoog te treden met DGD en de beleidscel van Minister Kitir over de belangrijkste elementen van deze nota en de bespreking ervan;
- Een sectordebat op gang te brengen om een methode vast te stellen voor de toewijzing van middelen in geval van aanvullende financiering (groeipad 0,7% BNI) in de periode 2022-2026 en voor de toewijzing van de budgetten voor 2027-2031.

*****